

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

6 липня 2017 року

м. Тернопіль

№ 22 - рк/к

Про вжиття заходів по припиненню дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання від 5 липня 2017 року №50 «Про надання рекомендацій» встановила наступне.

В ході проведення планової перевірки відкритого акціонерного товариства «Тернопільобленерго» (надалі ВАТ, Товариство) додержання законодавства про захист економічної конкуренції

Встановлено:

Відповідно до Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР) ВАТ є юридичною особою, ідентифікаційний код 00130725, місцезнаходження: вул. Енергетична, 2, м. Тернопіль, 46010.

ВАТ «Тернопільобленерго» здійснює свою діяльність на підставі ліцензій, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України:

- серія АБ № 220529 на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами. Строк дії з 19.09.1996 ;

- серія АБ № 220530 на постачання електричної енергії за регульованим тарифом. Строк дії з 09.10.1996.

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ВАТ є суб'єктом господарювання.

Відносини, які виникають під час приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок (крім когенераційних установок) до електричних мереж, регулюються Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затвердженими постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики від 17.01.2013 №32, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 за № 236/22768 (надалі - Правила).

Нормативно-законодавчими актами передбачено два типи приєднання – стандартне і таке, що не є стандартним.

Від типу приєднання залежить процедура підключення та розмір плати за нього.

Наказом Товариства від 01.12.2014 № 255 «Про внесення змін до Положення про Порядок приєднання електроустановок до електричних мереж» затверджено та введено в дію з

01.01.2015 Положення про порядок приєднання електроустановок до електричних мереж на 2015-2016 роки.

Наказом Товариства від 27.12.2016 № 250 «Про внесення змін до Положення про Порядок приєднання електроустановок до електричних мереж» внесено нові зміни у Положення про порядок приєднання електроустановок до електричних мереж (надалі - Положення). Зазначений наказ введено в дію з 01.01.2017.

Дане Положення введено для регулювання відносин між замовниками, ВАТ, а також іншими власниками електричних мереж під час приєднання до цих мереж новозбудованих електроустановок або при зміні технічних параметрів електроустановок, які належать замовникам.

Згідно Положення Товариство – електропередавальна організація (виконавець послуг з приєднання), якому на правах приватної власності на території Тернопільської області належать зовнішні електричні мережі напругою 0,4 – 110 кВ і яка здійснює підприємницьку діяльність з передачі електричної енергії відповідно до ліцензії.

Функції виконавців послуг з приєднання в районах області Товариство передає своїм структурним підрозділам – районам електричних мереж (надалі РЕМ).

Послуга з приєднання надається на підставі типового договору про приєднання до електричних мереж, який укладається між замовником та РЕМ для стандартного приєднання і між замовником та Товариством для нестандартного приєднання за типовою формою.

Керуючись Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.02 №49-р, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 01.04.02 за №317/6605 (надалі Методика) встановлено, що за період 2016 року та I кварталу 2017 року становище ВАТ на товарному ринку у сфері надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних (локальних) електричних мереж має ознаки монопольного (домінуючого) становища в межах Тернопільської області (на території здійснення ліцензованої діяльності на якій розташовані електроустановки замовника) .

За результатами аналізу приєднань ВАТ електроустановок замовників встановлено наступне.

Замовником Тринькою Н.Ф. (с. Яструбове, Козівського району) – до заяви про приєднання були додані копії: паспорта, довідки податкового органу про включення власника до державного реєстру фізичних осіб (присвоєння ідентифікаційного коду ДРФО), реєстраційне посвідчення на право особистої власності на об'єкт, виданий Бережанським міжрайонним бюро технічної інвентаризації, державний акт на право власності на земельну ділянку, ситуаційний план та вкопювання з топографо-геодезичного плану із зазначенням місця розташування житлового будинку.

Замовником Скибою В.Ю. (Тернопільський р-н, с. В. Гаї, вул. Об'їзна, 3) – до заяви про приєднання були додані копії: витягу з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про реєстрацію права власності та витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку, хоча згідно п. 1.3. Правил до заяви додається або копія документа, який підтверджує право власності чи користування цим об'єктом або, за відсутності об'єкта, право власності чи користування земельною ділянкою.

Замовником ПП Добровольською С.М. (м. Тернопіль, вул. Кривоноса, 9) до заяви про приєднання платіжного терміналу самообслуговування були додані копії: додатку до Договору про становлення сервітуту та довідки, виданої відділом управління превентивної діяльності головного управління Національної поліції в Тернопільській області щодо погодження розташування терміналу.

Пунктом 1.3. Правил визначений чіткий перелік документів, які додаються до заяви, а саме:

1) Ситуаційний план із зазначенням місця розташування електроустановки та, у разі необхідності, вкопювання з топографо-геодезичного плану в масштабі 1: 2000 із зазначен-

ням місця розташування електроустановки, земельної ділянки або прогнозованої точки приєднання.

2) Копія документа, який підтверджує право власності чи користування цим об'єктом або, за відсутності об'єкта, право власності чи користування земельною ділянкою.

3) Копія належним чином оформленої довіреності чи іншого документа на право укладати договори особі, яка уповноважена підписувати договори (за потреби).

Таким чином, Товариство разом із заявою про приєднання приймало документи, які не передбачені вимогами Правил.

За наданою ВАТ інформацією всі заяви споживачами подавались на особистому прийомі, таким чином працівники Товариства мали можливість довести до відома заявників перелік документів необхідних для приєднання їх електроустановок до електричних мереж.

Наведене підтверджує, що Товариство при прийомі заяв про приєднання вимагало документи не передбачені Правилами.

Заявники, які подавали документи, що не передбачені Правилами, витрачали власний час на їх отримання та несли додаткові непотрібні їм витрати.

Вчинення вищезазначених дій на ринку у сфері надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних (локальних) електричних мереж, стало можливим у зв'язку з тим, що Товариство не зазнає конкуренції на ньому, тобто може диктувати свої умови.

За умов існування значної конкуренції на ринку, між суб'єктами господарювання відбувалося б змагання, завдяки якому споживачі надали би перевагу тому суб'єкту господарювання, який пропонує найбільш вигідні умови, тобто мали б можливість вибору.

Такі дії ВАТ по отриманні від заявників додаткових документів до заяви про приєднання не передбачених Правилами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних місцевих (локальних) електричних мереж, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Згідно Журналу реєстрації по Козівському РЕМ виявлено, що строки надання послуги з приєднання електроустановок першого ступеня потужності, для окремих замовників становлять більше **15 робочих днів**, наприклад:

Дата реєстрації заяви замовника	Дата та № договору (технічних умов)	Назва замовника ПП	Назва та адреса об'єкта електроустановки	Дата повернення підписаного договору	Дата оплати	Дата підключення електроустановки зовнішнього забезпечення від точки забезпечення до точки приєднання	Строки надання послуги з приєднання (днів).
15.09.2016	21.09.2016 № 44/1/8	В. Ходачківська сільська рада	Вуличне освітлення (с. В. Ходачків, Козівський р-н)	21.09.2016	27.09.2016	01.11.2016	25
15.09.2016	21.09.2016 № 45/1/8	В. Ходачківська сільська рада	Вуличне освітлення (с. В. Ходачків, Козівський р-н)	21.09.2016	30.09.2016	01.11.2016	22
29.11.2016	05.12.2016 № 60/1/8	Павелко М.М.	Нежитловий будинок	06.12.2016	06.12.2016	01.03.2017	60

			(вул. Залізнична Паркова, (с. В. Ходачків, Козівський р-н)				

Згідно з пунктом 2.1.3. Правил строк надання послуги з приєднання для електроустановок першого ступеня потужності становить 15 робочих днів від дня оплати замовником електропередавальної організації вартості приєднання відповідно до договору про приєднання.

У разі необхідності тривалість надання послуги зі стандартного приєднання продовжується на строк, необхідний для погодження та оформлення права користування земельними ділянками під електроустановки зовнішнього електрозабезпечення відповідно до закону.

Про збільшення строку надання послуги зі стандартного приєднання електропередавальна організація повідомляє замовнику в день переривання встановленого строку (15 робочих днів) із зазначенням кількості робочих днів продовження строку та переліку організацій, до яких звернулася електропередавальна організація щодо питання землевідведення з посиланням на офіційне листування.

Козівським РЕМ надано копії листів про продовження термінів надання послуги з стандартного приєднання першого ступеня потужності.

Проте, у жодному з них не зазначено перелік організацій, до яких звернулася електропередавальна організація щодо питання землевідведення та відсутнє посилання на офіційне листування. Листи адресовані В. Ходачківській сільській раді взагалі не зареєстровані в журналі вихідної кореспонденції Козівського РЕМ, а лист – Павелко М.М. зберігається у пакеті документів у двох примірниках. У зазначених випадках відмітки про повідомлення замовника про збільшення строку надання послуги з стандартного приєднання електроустановок відсутні.

Таким чином, Електропередавальною організацією порушено вимоги пункту 2.1.3. Правил в частині належного обґрунтування терміну продовження приєднання та дотримання термінів надання послуги зі стандартного приєднання першого ступеня потужності без належного повідомлення замовника.

Продовження терміну приєднання Товариством без обґрунтувань передбачених Правилами та недотримання термінів приєднання визначених даними Правилами може призвести до того, що споживач не може своєчасно (у визначені нормативно-правовими актами терміни) отримати замовлену та оплачену ним послугу, що в свою чергу може призвести до ущемлення його інтересів.

Вчинення таких дій на ринку у сфері надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних (локальних) електричних мереж, стало можливим у зв'язку з тим, що ВАТ не знає конкуренції на даному ринку та може диктувати свої умови.

За умов існування значної конкуренції на ринку, між суб'єктами господарювання відбувалося б змагання, завдяки якому споживачі надали би перевагу тому суб'єкту господарювання, який пропонує найбільш вигідні умови, тобто мали б можливість вибору.

Такі дії Товариства по продовженню строку з надання послуги зі стандартного приєднання без відповідного обґрунтування та недотримання термінів приєднання встановлених Правилами, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних місцевих (локальних) електричних мереж в частині встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

У вихідних даних (технічних вимогах) та технічних обґрунтуваннях визначення місця (точки) забезпечення потужності (замовленої до приєднання) електроустановок (надалі Технічне обґрунтування) виготовлених Товариством:

- ФОП Буячка В.М. (сmt. Гусятин, вул. Лепкого, 41 «А»), заява від 01.07.2016;
- ФОП Нападій І.З. (м. Хоростків, вул. Музейна, 1 «А») заява від 29.12.2015;
- ТОВ «Інтертелеком» (м. Хоростків, вул. Незалежності, 1 «Д») заява від 30.12.2015;
- Майстер В.Я. (сmt. Гусятин, вул. Левицького, 32) заява від 28.10.2016;
- ТОВ «Гусятинська ПМК» (сmt. Гусятин, вул. Лук'яновича) заява від 02.03.2016;
- ФОП Шмат В.С. (с. Личківці, вул. Садки, 42, Гусятинського р-ну) заява від 29.09.2016.

Відсутні погодження Технічного обґрунтування в якому визначається точка забезпечення потужності.

Згідно п. 1.7.1. Правил:

- На підставі заяви замовника про приєднання електроустановки певної потужності та викопіювання із ситуаційного плану протягом двох робочих днів електропередавальна організація визначає точки забезпечення потужності з наданням замовнику технічного обґрунтування (у вигляді розрахунків, схем), виходячи зі структури електричних мереж та навантаження у зоні можливого приєднання.
- У разі незгоди із запропонованими електропередавальною організацією точками забезпечення потужності замовник на підставі техніко-економічного обґрунтування може запропонувати інші варіанти можливого приєднання. При цьому вихідні дані для розробки техніко-економічного обґрунтування надаються протягом 5-ти робочих днів електропередавальною організацією безоплатно.

Таким чином, споживач позбавлений права, відповідно до пункту 1.7.1. Правил, ознайомитись та погодити точки забезпечення потужності чи запропонувати інший варіант можливого приєднання, який на його думку, буде найбільш для нього сприятливим, що в свою чергу може призвести до ущемлення його інтересів.

Вчинення таких дій на ринку у сфері надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних (локальних) електричних мереж, стало можливим у зв'язку з тим, що Товариство не зазнає конкуренції на ньому, тобто може диктувати свої умови. За умов існування значної конкуренції на ринку, між суб'єктами господарювання відбувалося б змагання, завдяки якому споживачі надали би перевагу тому суб'єкту господарювання, який пропонує найбільш вигідні умови, тобто мали б можливість вибору.

За умов існування значної конкуренції на ринку, між суб'єктами господарювання відбувалося б змагання, завдяки якому споживачі надали би перевагу тому суб'єкту господарювання, який пропонує найбільш вигідні умови, тобто мали б можливість вибору.

Дії ВАТ по непогодженні Технічного обґрунтування відповідно до Правил, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим становищем на ринку надання послуг, пов'язаних з приєднанням до власних місцевих (локальних) електричних мереж в частині дій суб'єкта господарювання, що призвели або можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи, що дії Товариства не призвели до порушення інтересів значної кількості споживачів, до територіального відділення не надходило скарг від Заявників стосовно ущемлення їх інтересів під час приєднання до електричних мереж, з метою припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", статтями 7,14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України" та пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року №32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за №291/5482 зі змінами та доповненнями,

адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України **рекомендує** :

Відкритому акціонерному товариству «Тернопільобленерго» вжити заходи по припиненню дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом дотримання вимог та термінів передбачених Правилами.

Рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду.

Про результати їх розгляду повідомити територіальне відділення в десятиденний термін з дня їх отримання .

Головуючий
адміністративної колегії

*Н.Є. Черномаз в. о. голови територіального
відділення*

Члени Колегії:

*А.Г. Левченко начальник першого відділу
дослідження та розслідувань*

*Н.С. Біловус начальник другого відділу
досліджень та розслідувань*